

Editorial

Vážené dámy, vážení pánové,

právě otvíráte první vydání newsletteru dnes již zavedené protikorupční právní poradny [občanského sdružení Oživení](#). Nemusíte mít žádné obavy – rozhodně Vám nepřinášíme žádné další úkoly, pokyny, směrnice či dotazníky k vyplnění atp. Právě naopak – rádi bychom se stali Vaším praktickým rádcem a snad i užitečným pomocníkem při každodenním nelehkém rozhodování, jak správně nakládat s veřejným majetkem, jak postupovat při zadávání veřejných zakázek a čeho se naopak vyvarovat při čerpání či poskytování veřejné podpory (dotací).

Prostřednictvím našeho zpravodaje Vás budeme pravidelně informovat o modelových kauzách a jejich aktuálním vývoji, důležitých judikátech z oblasti Vaší každodenní praxe či o užitečných novinkách na webové protikorupční poradně Oživení. Dnes Vám přinášíme příběh o nesprávně uzavřené kupní smlouvě, informace o pochybení městské společnosti při zadávání veřejné zakázky a přehled nejzávažnějších rizik dotačního řízení. V příštím čísle se můžete těšit například na praktické zkušenosti s vymáháním škody způsobené na majetku obce či na informace o nejnovějším judikátu Nejvyššího správního soudu ohledně možné podjatosti úředníků samosprávy při rozhodování ve správním řízení.

Jinými slovy – jsme tady pro Vás. Máte-li jakékoli pochybnosti o správnosti zvoleného postupu při nakládání s veřejnými prostředky, můžete se na nás kdykoli obrátit.

Se srdečným pozdravem

Ing. Štěpán Rattay, předseda sdružení

PODNĚTY TÝKAJÍCÍ SE KORUPCE
(veřejné zakázky, nakládání s majetkem, dotace)

PŘIJÍMÁME
NA TĚCHTO KONTAKTECH:

OŽIVENÍ, o. s.
Muchova 13, 160 00 Praha 6
Tel. 257 531 983
e-mail: poradna@oziveni.cz

NÁŠ TÝM

Petra Bielinová

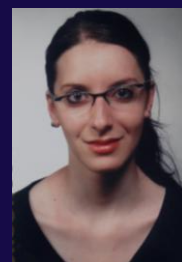
advokátka

Po absolvování právnické fakulty UK Praha zaměřila do advokacie, kde v letech 2004 až 2010 vykonávala generální praxi. Od roku 2011 spolupracuje s Oživením, věnuje se zejména správnímu právu.

Lenka Franková

právnička

Během studií se věnovala tématu úplatkářství v trestněprávní rovině a současně pracovala jako operátorka Linky 199. Poté její činnost plynule pokračovala v Oživení, tentokrát již v právní poradně.

PODPOŘTE NÁS

Hospodaření obcí

Zákon o obcích ukládá povinnost využívat majetek obce účelně a hospodárně. V praxi se však nezřídka stává, že osoby odpovědné za nakládání s majetkem obce upřednostní své vlastní zájmy a prodají majetek obce za podmínek pro obec zcela nevýhodných. Zákon přitom počítá s tím, že až na odůvodněné výjimky se bude majetek obce prodat jen za cenu v místě a čase obvyklou. **Zastupitelé však často prodají „cizí“ majetek za podmínek, za kterých by svůj vlastní majetek nikdy neprodali.**

První pomoc při řešení problémů týkajících se hospodaření obce / kraje s veřejným majetkem hledejte na stránkách <http://www.bezkorupce.cz>

Ze soudních rozhodnutí:

Nejvyšší soud ČR, 28 Cdo 3950/2010

Smlouva o úplatném převodu obecního majetku za cenu podstatně nižší, než je cena v místě a čase obvyklá, je bez náležitého zdůvodnění této odchylky neplatná podle § 39 občanského zákoníku, neboť svým obsahem odporuje zákonu (§ 39 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích).

Příklad z praxe: prodej majetku obce Syrovátka

Obec Syrovátka (cca 400 obyvatel, okres Hradec Králové) uzavřela dne 11. 7. 2007 kupní smlouvu, kterou prodala pozemky obce fyzické osobě za kupní cenu 795.600 Kč. **Podmínkou smluvené kupní ceny byl požadavek obce, aby na těchto pozemcích byly postaveny 4 rodinné domy** a to tak, aby s užíváním těchto staveb mohlo být započato nejpozději do konce roku 2011.

Při nedodržení stanovených podmínek měla obec v úmyslu „vrátit“ kupní cenu oproti vrácení pozemků, avšak tyto podmínky obec popsala ve smlouvě jen velmi vágně a neurčitě. **Obec nezajistila dostatečnou ochranu svého majetku**, když správným postupem bylo uzavřít s kupcem pouze smlouvu o smlouvě budoucí a k převedení vlastnického práva na kupujícího přistoupit až po splnění podmínky obce.

Oživení se o tuto kauzu začalo zajímat v září 2011. V listopadu 2011 si obec nechala vypracovat právní posudek, který potvrdil, že obec zvolila nesprávný postup, neboť **podmínky stanovené ve smlouvě (stavba domků) jsou právně nevymahatelné.**

Podmínka obce, která odůvodňovala nízkou kupní cenu za pozemky, splněna nebyla. Na bývalých pozemcích obce žádné domy nestojí.

Teprve na základě podnětu Oživení obec na jaře 2012 vyzvala majitele k uzavření nové kupní smlouvy, tedy k převedení majetku zpět na obec.

Ilustrační foto

Majitelé na návrh obce dle sdělení obce Syrovátka z října 2012 nijak nereagovali. **Obec nemá žádné právní prostředky k vymáhání povinnosti postavit domky, ani zpětného převodu majetku na obec.** Obci nezbyvá než doufat, že majitelé nakonec, byť s prodlením, splní svůj závazek postavit domky dobrovolně.

Podrobnosti vč. souvisejících dokumentů ke kauze naleznete [zde](#).

Veřejné zakázky

Veřejné zakázky představují klíčovou oblast obchodních vztahů mezi veřejným sektorem a soukromými firmami. Objem trhu s veřejnými zakázkami dosahuje v ČR každoročně částky cca 600 mld. Kč.

Od léta 2012 provozuje Oživení [alternativní informační systém o veřejných zakázkách v ČR](#), který přehledně a souhrnně informuje o zadaných veřejných zakázkách.

Cílem portálu je usnadnit veřejnosti přístup k informacím o zadaných veřejných zakázkách v jednoduché a uživatelsky příjemné formě včetně možnosti souhrnných statistických údajů podle různých parametrů, které lze vzájemně kombinovat.

Z rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 29. 10. 2012:

Čj: ÚOHS-S244/2012/VZ-20281/2012/512/Jon

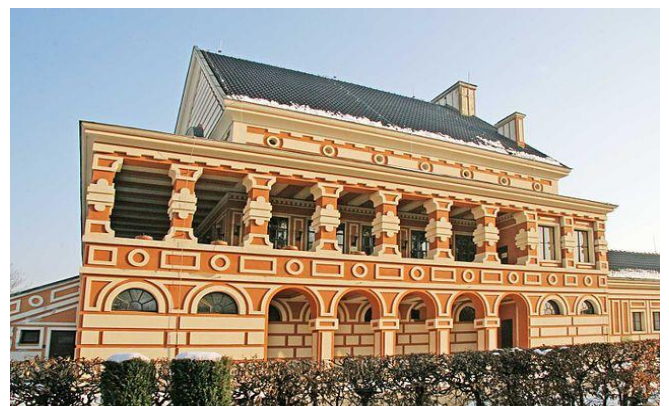
Provozování krematoria představuje činnost, která vede k uspokojování veřejného zájmu. Za účelem realizace této činnosti zakladatel (*poznámka: Statutární město Pardubice*) na zadavatele převedl budovu krematoria a přispěl k jeho rekonstrukci. Podle Úřadu uvedené opět demonstruje fakt, že zadavatel byl zřízen či založen za účelem uspokojování potřeb veřejného zájmu, jež nemají průmyslovou či obchodní povahu.

Příklad z praxe: pochybení městské společnosti

Městská společnost Služby města Pardubic, a. s., založená a 100% vlastněná Statutárním městem Pardubice, vypsal výběrové řízení na dodavatele generální opravy kremačních pecí. Zadavatel ve své výzvě k podání nabídky neuvedl předpokládanou hodnotu veřejné zakázky, avšak dle informací Oživení se nabídková cena na vypsanou zakázku pohybovala v rozmezí 5–6 milionů Kč bez DPH, tedy se nejednalo o zakázku malého rozsahu.

Zadavatel uvedenou zakázku ve své výzvě ani jednou za „veřejnou zakázku“ neoznačil a nikde nezmněl zákon o veřejných zakázkách.

Akciová společnost přitom nepochybně naplňuje definici veřejného zadavatele, neboť byla založena za účelem uspokojování potřeb veřejného zájmu, které nemají průmyslovou nebo obchodní povahu a zároveň je financována i ovládána jiným veřejným zadavatelem a to Statutárním městem Pardubice.

Krematorium Pardubice

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže přezkoumal postup zadavatele a v listopadu 2012 rozhodl na základě podnětu Oživení tak, že se **Služby města Pardubic, a.s. se dopustily správního deliktu** podle ustanovení § 120 odst. 1 písm. a) zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách a uložil jim **současné pokutu ve výši 70.000 Kč.**

Podrobnosti vč. souvisejících dokumentů ke kauze naleznete [zde](#).

Dotace

Na webové poradně Oživení naleznete podrobně zpracované **téma dotací**. Chcete-li se dozvědět informace o nejčastějších podmínkách pro čerpání dotací a o tom, kdo kontroluje jejich dodržování, navštivte [naše stránky](#).

Jaká jsou hlavní korupční rizika dotačního řízení?

1) Manipulace v dotačním řízení: manipulace s podmínkami pro příjemce dotací, nesprávné hodnocení jednotlivých žádostí, ovlivňování dotačního řízení uchazeči o dotaci.

2) Podvody v žádosti o dotaci: uchazeči o dotaci uvádí falešné nebo zavádějící informace ve snaze dotaci získat nebo být neoprávněně zvýhodněni před ostatními uchazeči.

Jak eliminovat či snížit korupční rizika dotačního řízení?

3) Zneužívání poskytnutých dotací k osobním nebo úzce skupinovým zájmům: dotační prostředky nejsou zcela nebo zčásti vynaloženy ve veřejném zájmu, tedy na veřejně prospěšné činnosti.

4) Neúčelné čerpání dotace: příjemce dotace podává falešné nebo neúplné údaje o čerpání dotace a využití dotace (fiktivní aktivity, nepravdivé účetnictví), aby kryl zneužívání dotace k jiným, než stanoveným účelům nebo kryl jiné podvody a selhání při její administraci.

č.	Doporučení
1.	Manipulace v dotačním řízení
1.1	Zřídit na internetových stránkách poskytovatele/příjemce zvláštní sekci o poskytovaných/přijatých dotacích (zásady, dotační příležitosti, výsledky dotačních řízení, protokoly z hodnocení žádostí, dohody o poskytnutí dotací).
1.2	Regulovat vnitřními předpisy poskytování/čerpání dotací.
1.3	Regulovat střet zájmů u členů hodnotících komisí (povinnost oznamovat podjatost, podepisovat čestné prohlášení).
1.4	Stanovit finanční hranici pro významné dotace (přísnější režim posuzování dotací, větší povinnosti příjemců, např. zpracování závěrečné zprávy).
1.5	Podrobně vymežit postup při posuzování žádostí o tzv. významné dotace.
2.	Zneužívání poskytnutých dotací k osobním nebo úzce skupinovým zájmům
2.1	Podrobně vymežit náležitosti dohod o poskytnutí dotace.
2.2	Povinnost příjemců organizovat jednoduchou soutěž pro výběr dodavatele prací, služeb, dodávek hrazených z dotačních prostředků u výdajů nad 200 tis. Kč.
2.3	Kontinuální uveřejňování uzavřených dohod o poskytnutí dotace.
3.	Neúčelné čerpání dotace
3.1	Stanovit metodiku pro kontrolu čerpání dotací, která by definovala základní kritéria veřejné prospěšnosti.
3.2	U významných dotací zavést povinnou kontrolu plnění projektu (kontrola plnění cílů, harmonogramu, aktivit)
4.	Podvody v žádosti o dotaci
4.1	Zřídit povinnost předběžné kontroly žadatelů o dotaci a jejich žádostí pro všechny způsoby rozdělování dotací.
4.2	Čestné prohlášení žadatele o dotaci o pravdivosti a úplnosti všech údajů v žádosti o dotaci.
4.3	Zveřejnění a pravidelná aktualizace „black listu“ příjemců, kteří byly pro porušení povinností vyřazeny z dalších dotačních příležitostí.